

Input Ingrado Internetconsultatie Regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie

Algemeen

De nieuwe wetgeving heeft tot doel een sluitend vangnet te creëren, de RMC functie te versterken en te voorzien in een wettelijke basis voor structurele maatregelen om voortijdig schoolverlaten te (blijven) bestrijden.

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters, nog niet zolang geleden 71.000 per jaar, is door de inspanning van velen terug gebracht naar minder dan 25.000 per jaar. Toch is er alle reden om met ambitie en urgentie dóór te gaan. De Minister spreekt die ambitie ook uit: niet alleen door een nieuw streefgetal te noemen (minder dan 20.000 in 2021) maar ook door de aanpak van de afgelopen jaren te willen borgen en uitbreiden.

Terecht wordt bij het wetsvoorstel geconstateerd dat die 25.000 (of straks 20.000) geen vanzelfsprekendheid is. En daarnaast dat het nog altijd veel en té veel jongeren zijn die de aansluiting missen en daarmee hun kansen op zelfredzaamheid en participatie verkleind zien. Ook terecht is de constatering dat de afgelopen 10 jaar het vsv-beleid zich gericht heeft op de *nieuwe* voortijdig schoolverlater en dus niet op de jongere die al langere tijd uitgevallen was. Overigens bleven zij wél altijd een zorggroep voor de RMC'ers in het werkveld die steeds om (landelijke) aandacht voor deze groep zijn blijven vragen.

Het structureel maken van de vsv-aanpak, daarin ruimte maken voor de 'oude' voortijdig schoolverlaters en het benoemen van een nieuwe target, het getuigt inderdaad van ambitie.

De visie bij deze ambitie is in december 2014 voor het eerst door de Minister benoemd in haar brief over kwetsbare jongeren. Zij benoemt daarin op twee aspecten de realiteit: als wij nog meer jongeren de kans op een goede toekomst optimaal willen bieden dan zullen wij sommige jongeren extra moeten begeleiden. En: voor sommige jongeren is de startkwalificatie niet de aangewezen weg naar die goede toekomst en moeten we meer denken aan een arbeidsmarktkwalificatie. Daarbij ziet de Minister belangrijke rollen weggelegd voor de scholen én voor de RMC functie.

Door middel van de RMC functie zijn gemeenten in de positie om regionaal deze jongeren te volgen en te ondersteunen en te zorgen voor een goede aansluiting van alle partijen betrokken bij die jongeren. RMC opereert daarbij -regionaal waar het kan en lokaal waar het moet- met zorg en aandacht, vanuit een onafhankelijke rol, voor die jongeren waarbij het niet vanzelfsprekend is dat zij zonder extra begeleiding een zelfstandige positie vinden in onze samenleving. Een positie die hen in staat stelt zelfstandig te participeren en niet tot de doelgroep te gaan behoren die we bijvoorbeeld zien in het WODC onderzoek over criminele jeugdbendes of tot de groep met schulden overladen zwervende of thuisloze jongeren die op latere leeftijd veel meer aandacht vragen van een gemeente.

Ambitie en visie zijn terug te vinden in het wetsvoorstel dat met borging, uitbreiding en scherpere targets hoge eisen stelt aan de regionale samenwerking en de partijen (huidige en nieuwe) die bij de jongeren betrokken zijn, niet in het minst ook aan de RMC-functie. Tegelijkertijd sluit de visie aan bij wat de jongere nodig heeft, bij wat de professional daarover aangeeft en bij wat regionaal vaak al ontwikkeld is en wordt. Het is van groot belang dat partijen de ruimte krijgen en gefaciliteerd worden om die regionale samenwerking in het hele land optimaal tot ontwikkeling te brengen. Om dit te bereiken plaatst Ingrado de volgende adviezen en kanttekeningen bij het wetsvoorstel.

Op onderdelen

Het wetsvoorstel bevat zeven maatregelen:

Wettelijke regeling regionaal programma en regionaal bestuurlijk overleg gemeentescholen

Zoals hiervoor aangegeven juicht Ingrado toe dat de vsv aanpak voortgezet wordt en geborgd wordt, waarbij er expliciet aandacht is voor kwetsbare jongeren en 'oude' vsv-ers. Met deze wettelijke regeling wordt een en ander geborgd.

Uitbreiding specifieke uitkering vsv met regionaal programma en regionaal bestuurlijk overleg

De specifieke uitkering wordt weliswaar uitgebreid, maar de regionale middelen vsv maatregelen worden in de jaren 2017 tot 2020 verminderd. Het totaal van de beschikbare middelen gaat niet omhoog. Dit is een risico bij de geformuleerde ambitie en urgentie. Er moet immers nogal wat geregeld worden: aan de ene kant wordt er regionaal op tal van manieren al vorm gegeven aan samenwerking met (nieuwe) partijen, aan de andere kant is die samenwerking niet vanzelfsprekend in een keer optimaal (zie opmerkingen hieronder bij regionale samenwerking leerplicht en bij samenwerking met domeinen arbeid en zorg)

Uitbreiding regionale samenwerking vsv met volgen van leerlingen uit praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Bij dit onderdeel is van groot belang dat het volgen van de betreffende leerlingen snel en goed mogelijk wordt gemaakt. B&W (RMC) krijgt de taak om deelname aan onderwijs en arbeidsdeelname tot 23 jaar te volgen. De wettelijke verankering middels dit wetsvoorstel maakt het dan toch ook mogelijk om te kunnen beschikken over de nodige informatie (zoals de uitstroomprofielen) om die taak uit te kunnen voeren? In de Memorie van toelichting wordt echter vermeld dat er aanvullende wetswijziging wordt voorbereid om de directe levering van de uitstroomprofielen te kunnen organiseren. Verder kan RMC nu beschikken over informatie vanuit de keten werk en inkomen vanaf 18 jaar. Om ontsluiting van die informatie betreffende jongeren vanaf 16 jaar in alle onderwijsvormen voor de uitvoering van de rol van RMC mogelijk te maken zijn maatregelen van het Rijk o.a. richting UWV op korte termijn noodzakelijk.

Uitbreiding regionale samenwerking met leerplichtige leerlingen van 12 tot 18 jaar

Het regionaal programma moet straks ook maatregelen omvatten voor leerplichtigen en kwalificatieplichtigen. Dit zorgt ervoor dat leerlingen beter en doorlopend in beeld blijven. Die doorlopende lijn is vooral van belang voor leerlingen uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs die hierdoor meteen vanaf 12 jaar de aandacht krijgen. Regionale samenwerking is zeker wenselijk maar niet per se vanzelfsprekend. De uitvoering van de Leerplichtwet en daarmee ook de kwalificatieplicht is immers een gemeentelijke taak. Regionale afstemming vraagt juist nu bij de decentralisaties in het sociale domein extra aandacht en support vanuit de ministeries betrokken bij de decentralisaties.

Uitbreiding toelatingsmogelijkheid vavo

Ingrado staat positief tegenover de mogelijkheid het volgen van onderwijs aan de vavo ook open te stellen voor leerlingen die nog geen 18 jaar zijn en niet staan ingeschreven op een school of instelling. De beperking dat dit uitsluitend mogelijk is voor jongeren die in het betreffende schooljaar 18 jaar worden is een gemiste kans. Ingrado stelt voor de toegang tot het vavo ook mogelijk te maken voor jongeren die in het betreffende schooljaar 17 jaar worden. Immers juist voor uitvallers uit het eerste jaar van het mbo is vavo soms een goede route. RMC kan hier in overleg met de jongere en het mbo een afweging in maken.

Uitbreiding overleg RMC-contactgemeente met partijen uit domeinen arbeid en zorg

Het betrekken van de domeinen arbeid en zorg bij de bestuurlijke overleggen wordt een taak voor B&W (lees RMC). Hierover moeten zij zich ook verantwoorden. Hoe wordt de inzet van RMC hierop gewogen? Er is wel een noodzaak en wens vanuit de RMC regio's, echter geen plicht om deel te nemen vanuit deze domeinen. Neemt de Minister ook maatregelen, in samenspraak met haar collega's van SZW en VWS, om partijen te stimuleren deel te nemen? In de memorie van toelichting wordt hierover vermeld: "Het bestrijden van vsv, toeleiding naar werk en het bieden van jeugdhulp zijn gemeentelijke taken. Het is dan ook passend dat het Rijk niet voorschrijft welke partijen regionale afspraken moeten maken, maar dit aan de gemeenten zelf overlaat". Dat laat onverlet dat het Rijk allicht meer kan doen dan goede voorbeelden delen en kennisdelingsbijeenkomsten beleggen. Ingrado denkt graag mee over mogelijkheden deze overleggen te bevorderen.

Afstemming ondersteuningsaanbod gemeenten, samenwerkingsverbanden vo en mbo-instellingen

Dit onderdeel is van groot belang, het vergroot de kans op een doorlopende zorglijn en daarmee de kans dat uitval voorkomen wordt. Juist in de overgang tussen vo en mbo blijft het risico op uitval groot. Beide sectoren zijn over het algemeen betrokken bij de regionale overleggen rond vsv maar de aansluiting met de samenwerkingsverbanden en hun ondersteuningsaanbod en dat van het mbo is daarin zeker voor verbetering vatbaar.

Tenslotte:

Goede aansluiting en samenwerking tussen de domeinen onderwijs, arbeid en zorg is in het belang van de jongere en diens kansen op een goede toekomst. Daarbij helpen het hanteren van verschillende leeftijdsgrenzen én geografische grenzen niet. Ingrado wil dan ook in gesprek blijven met de Minister en met de samenwerkingspartijen over de vraag hoe om te gaan met de jongeren tussen 23 en 27 jaar en hoe met de indeling in 35 arbeidsmarkt- en 39 RMC-regio's.